

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง “การป้องกันปัญหายาเสพติดโดยเครือข่ายเยาวชน กรณีศึกษา สโมสรวิทยากรเยาวชนกับโครงการนำร่อง พื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเยาวชนในสถานศึกษาด้านการป้องกันปัญหาเสพติด ศึกษาแนวทางการพัฒนาความรู้ความสามารถของเครือข่ายเยาวชนเพื่อจะนำไปสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงวิธีการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนต่อต้านยาเสพติดในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป โดยเครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เยาวชนและผู้เกี่ยวข้องในสโมสรวิทยากรเยาวชน โดยกำหนดวิธีการศึกษาแบ่งเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 5 คน ได้แก่ ที่ปรึกษาของสโมสรวิทยากรเยาวชน จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติด จำนวน 1 คน ผู้ปกครองของเยาวชน จำนวน 1 คน นายกสสโมสรวิทยากรเยาวชน ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งเครือข่ายฯ และการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group Interview) จำนวน 10 คน ได้แก่ ตัวแทนเยาวชนที่ร่วมเป็นเครือข่ายที่มีตำแหน่งเป็น เลขานุการสโมสรวิทยากรเยาวชนระดับโรงเรียน

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเสพติด จะประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ตัว ตามลำดับ คือ

1. **ตัวเยาวชน** เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะการตัดสินใจเกิดจากตัวเอง หากเยาวชนไม่ตระหนัก ไม่เปิดใจ ไม่พร้อมรับประสบการณ์ใหม่ๆ การมีส่วนร่วมในการที่จะให้เกิดเป็นเครือข่ายก็ไม่ได้เกิดขึ้น

2. **เพื่อน** มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการเข้าร่วมเครือข่ายเช่นกัน เนื่องจากเยาวชนคือผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 – 25 ปี บางครั้งการตัดสินใจเกิดจากความต้องการการยอมรับจากเพื่อนและกลุ่มเพื่อน ซึ่งความต้องการที่จะได้รับการยอมรับ ต้องการที่จะรวมกลุ่ม ทำให้เพื่อนและกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกิจกรรมของเครือข่าย แต่สืบเนื่องจากการที่ตัวเยาวชนเองมีความเชื่อพื้นฐานถึงโทษของยาเสพติด จึงเลือกที่จะคบ เข้ากลุ่มกับเพื่อน ที่มีความคิดคล้ายกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน ทำให้นามาส่งการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายป้องกันปัญหาเสพติดในที่สุด

3. **ครอบครัว** มีส่วนผลักดันและส่งเสริม หรือเป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย เพราะครอบครัวเป็นโลกแห่งแรกของเด็ก พัฒนาการต่าง ๆ จะมีจุดเริ่มต้นมาจากในครอบครัว ถ้าเขาได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวมาดี เขาก็สามารถพัฒนาบุคลิกภาพของเขาเองได้ เรียบร้อยและราบรื่น แต่ถ้าเขาประสบปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว บุคลิกภาพของเขาย่อมได้รับการกระทบกระเทือนตามไปด้วย ถ้าครอบครัวสนับสนุนและเห็นความสำคัญในการทำกิจกรรมของบุตรหลาน ก็จะเป็นแรงสนับสนุนเยาวชน แต่ถ้าครอบครัวมองเจตนาในการทำกิจกรรมหรือการรวมกลุ่มของเยาวชนว่าอาจจะไปทำสิ่งที่ไม่ดี หรืออาจมองไม่เห็นภาพการทำงานของเครือข่ายเยาวชน ครอบครัวก็จะเกิดความระแวงสงสัยและหวงใยในตัวบุตรหลาน ซึ่งข้อนี้ก็จะเป็นตัวสกัดกั้นไม่ให้เยาวชนเข้ามารวมกลุ่มเป็นเครือข่ายเยาวชนได้ แต่ถ้าครอบครัวได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญในการทำกิจกรรม ตลอดจนทราบถึงพฤติกรรมและความตั้งใจอันดีของบุตรหลานของตน อีกทั้งทราบว่าเครือข่ายเยาวชนมีการทำงานกันอย่างไร โดยถ้าครอบครัวของเยาวชนได้มีโอกาสสัมผัสผลการทำงานของเยาวชนด้วยแล้ว ก็จะทำให้เกิดแรงสนับสนุน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานของเยาวชนบรรลุเป้าหมาย

4. **สังคม** เป็น ปัจจัยรองจากกลุ่มเพื่อนและครอบครัว แต่มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของเครือข่ายเยาวชน ซึ่งจะเป็นความสัมพันธ์ในด้านของจิตใจ กำลังใจของเยาวชน ส่งผลต่อความเชื่อ การประพฤติตนในสิ่งที่เยาวชนคิดและต้องการ

นอกจากปัจจัยทั้ง 4 ตัว ประกอบด้วย ตัวเยาวชน เพื่อน ครอบครัว สังคม แล้ว จากการสัมภาษณ์ ยังพบว่ายังมีปัจจัยเสริมในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายฯ ดังนี้

1. **การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** เนื่องจากเยาวชนที่เป็นเครือข่ายฯ ส่วนใหญ่มีอายุ ในช่วง 16 – 19 ปี ทำให้ผู้ใหญ่และสังคมมองว่ายังเด็ก ยังขาดประสบการณ์ ตลอดจนการตัดสินใจยังไม่มีประสิทธิภาพพอ จึงไม่ค่อยที่จะยอมรับและสนับสนุน ทำให้เยาวชนขาดกำลังใจที่จะทำกิจกรรม จึงเป็นหน้าที่ที่ผู้เกี่ยวข้องควรจะต้องทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง และให้การรับรองในกิจกรรมที่เยาวชนจะไปขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆในสังคม เพื่อให้สังคมเกิดการยอมรับและให้การสนับสนุน ซึ่งจะทำให้เยาวชนมีกำลังใจและสามารถทุ่มเทในกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมต่อไปอย่างยั่งยืน และเกิดเครือข่ายเยาวชนรุ่นใหม่ตลอดเวลาตลอดไป

2. **การจัดโครงสร้างองค์กรของสโมสรวิทยากรเยาวชน ประจำจังหวัด เชียงใหม่** เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการนำร่อง จึงทำให้การจัดองค์กรตลอดจนการประสานงานเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อเยาวชนที่จะทำกิจกรรม เช่นไม่มีสถานที่ที่ตั้งที่แน่นอนทำให้การนัดหมายมีปัญหา ตลอดจนเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างไม่เพียงพอ ยากต่อการทำกิจกรรมของ

เยาวชน เป็นสาเหตุให้เยาวชนส่วนหนึ่งไม่พร้อมที่จะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายฯ ได้ แต่ถ้ามีโครงสร้างที่ชัดเจน มีที่ตั้งที่จะใช้เป็นที่นัด เพื่อใช้เป็นที่ประชุม ในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม จะทำให้ครอบครัวเยาวชน สังคม และ ตัวเยาวชนเอง มีปัจจัยเสริมในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายฯ ได้มากขึ้น

3. **สื่อต่างๆ** มีส่วนช่วยเสริมในการเข้าร่วม เพราะเมื่อมีการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง จะเป็นช่องทางให้เยาวชนและสังคมรับรู้ถึงพิษภัยของยาเสพติด และหันมาณรงค์ส่งเสริมการทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะทำให้มีเยาวชนที่สนใจและเข้าร่วมเป็นเครือข่ายฯ ในที่สุด

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการสร้างเครือข่ายเยาวชนอย่างยั่งยืน จากการศึกษาพบว่า

1. การจัดโครงสร้างองค์กรของสโมสรฯ ที่มั่นคง แน่นนอน และชัดเจน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เยาวชนที่ร่วมเป็นเครือข่ายสามารถประสานงานให้เกิดความสัมพันธ์ได้มากขึ้น มีสถานที่สำหรับนัดพบ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลในการทำกิจกรรม มีการส่งเสริมให้สมาชิกได้พัฒนาองค์ความรู้ และถ่ายทอดจิตวิญญาณจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง ได้เป็นระบบมากขึ้น

2. การสนับสนุนอย่างจริงจังของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ทั้งในเรื่องของสถานที่ งบประมาณ เพื่อให้กิจกรรมของสโมสรฯ ได้คงอยู่อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการช่วยเผยแพร่กิจกรรมและศักยภาพของกลุ่มเยาวชนให้สังคมได้รู้จักอย่างกว้างขวาง

3. การปรับเปลี่ยนทัศนคติเชิงลบของผู้ใหญ่ที่มีต่อความสามารถของเยาวชนให้เป็นที่สนทนิตเชิงบวก ทั้งนี้ เพื่อที่จะทำให้เยาวชนรู้สึก อบอุ่น และมีกำลังใจ ที่จะเป็นเยาวชนที่ดี ร่วมกับเครือข่ายสโมสรฯ สามารถดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในกลุ่มของเยาวชนอย่างต่อเนื่อง การได้รับการสนับสนุนและยอมรับจาก สังคม ชุมชนอย่างกว้างขวาง จะเป็นการตัดวงจรของความต้อองการยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะช่วยให้สังคมโดยรวมปลอดภัยจากยาเสพติด

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา ยาเสพติด จะประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ตัว คือ ตัวเยาวชน เพื่อน ครอบครัว และสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉษฐา เปรมโต (2545) ที่ศึกษาบทบาทของเยาวชนกับการต่อต้านยาเสพติดให้โทษศึกษากรณีเยาวชนเขตพื้นที่ ตำบลนาคำไฮ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู โดยเยาวชนได้นำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการต่อต้านยาเสพติดว่า เกิดจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ตัวเอง

ความสัมพันธ์ในครอบครัว และสังคม นอกจากนี้ ปัจจัยเพื่อนที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติด ยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ ชาระวี ศรีนนท์ (2546) ที่ศึกษาผลของการฝึกอบรมโดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาความสามารถ ในการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 4 วัดบางแพรงเหนือ จังหวัดนนทบุรี พบว่า หลังจากได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการป้องกันการเสพยาบ้า นักเรียนกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีความสามารถในการป้องกันการเสพยาบ้าเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ ตัวเยาวชนเอง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากตัวเยาวชนมีความคิดว่าต้องการเป็นเครือข่ายในการป้องกันปัญหาเสพติด เพราะตระหนักถึงโทษพิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อตนเอง ครอบครัว ตลอดจนสังคม นอกจากนี้ เมื่อมาพบกับการนำเสนอกิจกรรมที่สนุกสนานและท้าทายของสโมสรวิทยากรเยาวชน ที่สอดแทรกเนื้อหาสาระและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิต ทำให้เยาวชนเกิดความรู้ และที่สำคัญ เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดมีความประทับใจในความรัก ความอบอุ่นจากเยาวชนที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงหรือ staff คอยดูแลเอาใจใส่ ทำให้เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้เกิดแรงจูงใจเพื่อทำหน้าที่ในตำแหน่งของพี่เลี้ยงหรือ staff ให้กับเครือข่ายเยาวชนรุ่นต่อไป ซึ่งแนวทางของการพัฒนาตนเองไปเป็นพี่เลี้ยงหรือ staff ได้นั้นจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้เรื่องของยาเสพติด การเป็นผู้นำ และการทำงานเป็นทีม เนื่องจากโครงสร้างของสโมสรวิทยากรเยาวชน มีการจัดลำดับขั้นของการที่จะเป็น staff ในแต่ละสายงาน มีการทดสอบความสามารถทั้งในด้านความรู้และทักษะของแต่ละคนก่อน หลังจากนั้น จึงกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน และนอกจากหน้าที่ในการทำกิจกรรมแล้ว ยังมีการแบ่งสายตระกูลที่จะต้องดูแลระหว่างกันในสายตระกูล เป็นเหตุผลให้เยาวชนเกิดความใกล้ชิด มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การปรับทุกข์ และการประสานงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งรูปแบบกิจกรรมเหล่านี้ น่าจะเป็นแนวทางที่ทำให้เยาวชนเกิดความสนใจ ได้แสดงความคิดความสามารถของตนเอง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และมีกำลังใจในการทำกิจกรรม ขยายเครือข่ายจากรุ่นสู่รุ่นอันจะเป็นพลังที่บริสุทธิ์ในการสร้างสรรค์สังคม เกิดเยาวชนที่เป็นน้ำดีอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เห็นได้จาก ขณะนี้สโมสรวิทยากรเยาวชนสามารถขยายเครือข่ายไปยังจังหวัด เชียงราย ตาก แม่ฮ่องสอน และได้มอบภารกิจบางส่วนให้เยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่เป็นผู้ประสานงานร่วมกับเครือข่ายส่วนกลาง ซึ่งตรงกับแนวคิดเรื่องเยาวชน ที่ว่า เยาวชนจะเป็นวัยที่มีความอยากรู้ อยากเห็น อยากเล่น อยากลอง มีความต้องการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง และสร้างความนับถือในตนเอง และมีพลังที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ได้มากหาก

ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรม และดูแลเด็กวัยรุ่น, 2535) ดังนั้น การจัดกิจกรรมของสโมสรวิทยากรเยาวชนที่เน้นกิจกรรมสนุกสนาน แต่สอดแทรกเนื้อหาสาระ เน้นบรรยากาศที่อบอุ่นเหมือนบ้าน มีมิตรภาพแบบพี่น้อง จึงเป็นแนวทางที่เอื้อให้เยาวชนให้ความสนใจ ฟังพอใจต่อการมีส่วนร่วม และเต็มใจที่จะคงอยู่ในกลุ่มเพื่อดำเนินตามเป้าหมายของเครือข่ายป้องกันปัญหาเสพติดต่อไป

ในช่วงชีวิตของวัยรุ่น ครอบครัวจะมีอิทธิพลในการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองอย่างถูกต้อง จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเยาวชน พบว่า ครอบครัวจะต้องให้ความรัก ความเชื่อมั่น ในการตัดสินใจของเยาวชนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือเมื่อเยาวชนร้องขอ โดยเฉพาะการที่เยาวชนสนใจและต้องการเป็นเครือข่ายป้องกันปัญหาเสพติด ครอบครัวยิ่งควรให้การสนับสนุน เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อเยาวชน ครอบครัว และสังคม เมื่อเยาวชนสามารถตระหนักถึงโทษภัยของยาเสพติด ย่อมจะเป็นภูมิคุ้มกันได้อย่างดีที่สุด ว่าเขาจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และเมื่อตัวเยาวชนได้มีบทบาทในการต่อต้านยาเสพติด จะทำให้เยาวชนช่วยดึงเพื่อนมาเป็นร่วมเครือข่ายมากขึ้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไม่มีความเสี่ยง ความผิดพลาดไม่เกิด ส่วนเหตุผลที่ครอบครัวเกรงว่าจะทำให้เสียการเรียนเมื่อมาทำหน้าที่ในเครือข่ายนั้น ควรพิจารณาเป็นรายกรณีไป แต่จากพื้นฐานของเยาวชนกลุ่มนี้ที่เป็นเยาวชนที่มีความคิดในการรับผิดชอบต่อตนเองในทุกเรื่อง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ นายกสโมสรวิทยากรเยาวชน ที่ดำรงตำแหน่งประธานนักเรียนในสถานศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษา จนได้รับรางวัลเยาวชนดีเด่น รวมทั้งกลุ่ม staff ส่วนใหญ่ที่เป็นประธานนักเรียนในสถานศึกษาของตน และมีระดับการเรียนในช่วง 3.00 ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าเยาวชนที่ทำกิจกรรมไม่ได้มีผลต่อการเรียน เยาวชนส่วนใหญ่มักอยากเอาแบบอย่างบุคคลที่มีอิทธิพลในชีวิตของเขาโดยมีศรัทธาเป็นตัวนำ และอยากพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต เมื่อเยาวชนเห็นการกระทำของผู้ปกครองและรุ่นพี่ ที่ให้ความรัก ความเข้าใจ จะทำให้เกิดความต้องการที่จะเอาเป็นแบบอย่าง ทำให้เยาวชนรู้จักการให้ การมีน้ำใจต่อผู้อื่น ดังนั้น ครอบครัวและเพื่อนจึงเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้ เลียนแบบพ่อแม่ผู้ปกครอง และเพื่อนหรือรุ่นพี่ในโรงเรียนที่ตนเองรู้สึกศรัทธา การเลี้ยงดูในครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อตัวเยาวชน ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนได้เรียนรู้การเข้าสังคมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ในทางตรงกันข้าม หากครอบครัวไม่ให้การสนับสนุนจะเป็นการปิดกั้นโอกาสของเยาวชนในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและรุ่นพี่ จะทำให้เยาวชนรู้สึกสับสนต่อสิ่งที่ผู้ใหญ่สอนว่าการเป็นเด็กดีควรประพฤติตนอย่างไร

นอกจากนี้ การศึกษายังพบว่า ปัจจัยด้านสังคมเป็นปัจจัยแวดล้อมที่จะสามารถส่งเสริมให้เยาวชนได้ทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์หรือการรวมกันเป็นเครือข่ายป้องกันปัญหายาเสพติด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเยาวชนเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากสังคม วัยนี้เป็นวัยที่อยากให้สังคมยอมรับหรือชมเชย อยากมีชื่อเสียง อยากเด่น อยากดัง อยากรับผิดชอบในกิจกรรมบางอย่าง เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อสังคม ต้องการการรวมกลุ่ม และต้องการประสบการณ์ใหม่ๆ ดังนั้น หากสังคมให้การสนับสนุนเยาวชนอย่างถูกต้องตามวัย เข้าใจเยาวชน และส่งเสริมให้เยาวชนได้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ย่อมเป็นปัจจัยเอื้อในเชิงบวกได้ รวมทั้งการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เป็นปัจจัยที่ช่วยส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชนได้เป็นอย่างมาก เมื่อสังคมให้การยอมรับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การยกย่อง เชิดชูเกียรติทั้งตัวเยาวชนและครอบครัวของเยาวชน จะเป็นแรงจูงใจให้เยาวชนนำศักยภาพในตัวออกมาใช้ได้อย่างดีที่สุด เกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาการมีส่วนร่วมในการขยายเครือข่ายป้องกันปัญหายาเสพติดได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยการนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมของสโมสรวิทยากรเยาวชนไปใช้ในชีวิตจริงต่อไป

ส่วนของสื่อต่างๆ นับเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชน ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร แต่ละคนคนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้จากหลายช่องทาง โดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ตซึ่งกำลังเป็นสื่อยอดนิยมในกลุ่มเยาวชน ดังนั้น การผลิตสื่อจึงควรมีความละเอียดรอบคอบมากขึ้นเพราะสื่อเข้าถึงได้ทุกคน และมีอิทธิพลอย่างมากต่อคนในสังคมปัจจุบันโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งจะรับอะไรได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่ บางครั้งอาจเจอการสื่อสารที่ยั่วยุให้เกิดความอยากทดลองจนเป็นเหตุให้เด็กประพฤติดูได้ ดังนั้น ทุกฝ่ายควรรีบดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากสื่อให้มากกว่าที่เป็นอยู่ และการผลิตสื่อ เช่น การป้องกันยาเสพติด ต้องสามารถทำให้คนเห็นถึงโทษภัยของยาเสพติดอย่างเดียวโดยไม่อธิบายถึงสรรพคุณด้านบวกของยาเสพติดด้วย การกระตุ้นให้เกิดการป้องกันโดยผ่านสื่ออย่างต่อเนื่องจะทำให้เด็กเกิดความรู้และเกิดพฤติกรรมในการป้องกันปัญหายาเสพติดได้ในที่สุด นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่สร้างสรรค์โดยเครือข่ายเยาวชน มีการประกาศเกียรติคุณของเยาวชนที่ทำประโยชน์ต่อสังคม เน้นให้สังคมได้รับรู้ถึงการทำความดี เพื่อเป็นกำลังใจและจูงใจให้เยาวชนหันมาทำความดี สร้างประโยชน์ต่อสังคม นำไปยังความภาคภูมิใจของผู้ปกครอง ครอบครัว และท้ายสุดจะทำให้เยาวชนห่างไกลยาเสพติด ทำให้ยุทธศาสตร์ชาติบรรลุเป้าหมาย และประเทศไทยมีเยาวชนที่เป็นประโยชน์มีคุณค่าสืบไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติด จะประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ตัว คือ ตัวเยาวชน เพื่อน ครอบครัว และสังคม ดังนั้น จึงขอเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาความรู้ ความสามารถของเครือข่ายเยาวชน และวิธีการพัฒนาเครือข่ายเยาวชน ต่อต้านยาเสพติด ในพื้นที่อื่นๆ โดยแยกแต่ละปัจจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยตัวเยาวชน

การพัฒนาผู้นำเยาวชนในรูปของการอบรม สัมมนา ให้องค์ความรู้ต่างๆที่จะนำไปใช้ในการถ่ายทอดต่อเครือข่ายรุ่นต่อไป เพราะกิจกรรมตลอดจนข้อมูลข่าวสารมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การที่จะทำให้คนอื่นเชื่อและศรัทธาจะต้องมีความรู้ มีภาวะผู้นำ เพื่อใช้เป็นสื่อชักชวนเพื่อนในโรงเรียนและในชุมชนของตน ให้รู้จักและเข้าใจกิจกรรมของเครือข่ายมากขึ้น ตลอดจน ต้องมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของสโมสรวิทยากรเยาวชน ไปยังโรงเรียนต่างๆ อย่างกว้างขวางและเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยเพื่อน

ควรจะต้องมีการสร้างสรรค์กิจกรรมที่เน้นลักษณะเพื่อนบอกต่อเพื่อน มีการแบ่งกิจกรรมย่อยที่เน้นกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อง่ายต่อการจัดกิจกรรมที่ตรงเป้าประสงค์ เช่น กลุ่มที่ต้องการความรู้ ก็จัดอบรม สัมมนา กลุ่มที่ต้องการคำปรึกษาก็ใช้คนที่มีความรู้ในการสื่อสารเพื่อชี้แนะ ทำให้การช่วยเหลือได้ผล ไม่ก่อให้เกิดปัญหาใหม่ตามมา

ข้อเสนอแนะต่อปัจจัยครอบครัว

การจัดให้มี กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมสโมสรวิทยากรเยาวชนด้วย และจะต้องมีเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง โดยอาจเชิญชวนครอบครัวหรือพ่อแม่ผู้ปกครองของเยาวชนให้เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมกับเยาวชน เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง เป็นการกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว และเป็นเครือข่ายสมทบของการป้องกันปัญหายาเสพติดได้ด้วย

ข้อเสนอแนะต่อบัณฑิตสังคม

สโมสรวิทยาการเยาวชนควรสร้างสรรคกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้สังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมนั้นๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เครือข่ายฯ ให้สังคมรู้จักและเข้าใจยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

1. การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาคณะสโมสรวิทยาการเยาวชนกับโครงการนำร่อง พื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้น การศึกษาคั้งต่อไปจึงควรเป็นการศึกษากลุ่มเครือข่ายเยาวชนกลุ่มอื่นซึ่งมีอยู่จำนวนมากด้วย เพราะลักษณะเฉพาะในรายละเอียดบางประการของแต่ละกลุ่มอาจแตกต่างกันไป

2. การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพเพียงอย่างเดียวและเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ดังนั้น การศึกษาคั้งต่อไปจึงควรเป็นการศึกษากลุ่มประชากรในวงกว้างยิ่งขึ้น โดยอาจศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพควบคู่กันไป เพื่อให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ที่ครบถ้วนและครอบคลุมมากที่สุด